

in segodinskemu tobaku srednje dobre letine. Ker pa najbrž v prvem poskusnem letu tobak ne doseže povprečne kakovosti, se splošno ne sme računati s povprečno ceno 159 K za meterski stot. Ako pa v posebnih slučajih ta cena ne bi zadostovala, bi o. kr. finančno ministrstvo nagrado tudi prime, no zvišalo.

N enem hektarju se more pridelati 10 meterskih stotov posušenega tobaka. C. kr. generarno ravnateljstvo tobačne uprave je naprosilo štajerski deželni odbor, da bržkobrž imenuje nekaj kmetovalcev, ki bi hoteli že letos poskusoma pridelovati tobak na svojih zemljiščih.

Kmetovalci, ki imajo v zgoraj pod I, II, III in IV označenih okoliših za pridelovanje tobaka pripravna zemljišča in se nameravajo lotiti te nove kulturne stroke, se tedaj vabijo, da to v teku osmih dneh naznanijo štajerskemu deželnemu odboru s približnim podatkom velikosti za pridelovanje tobaka določene ploščine.

S to prijavo ne prevzame kmetovalec nobene obveznosti. Za pridelovanje pripravljene stranke dobijo takoj kratko navodilo za pridelovanje tobaka in za ravnanje obranega tobaka do oddaje. Sele potem, ko bodo pridelovalci natančno poučeni o vseh dotičnih razmerah, se bodo zahtevali obvezne izjave.

Ali nam bodo dali svobodo?

Velikokrat se zdaj slišimo to malodušno vprašanje. Zdaj, ko že ves naš jug gori, naj se kdo trepeti in se boji: Ali nam bodo dali svobodo?

Bodite brez strahu! Nihče nam je ne bodo kar tako dal. Vzeli so jo, a vrnil je ne bodo radi. Madžari že z vsjo paro zatirajo naše vstajenje. Strah jih je postalo svet zmagujoče ideje samoodločbe narodov, zato pa trobentajo v svet in dokazujejo, da so vsi ogrski državljani Ogrji in nič drugega, kakor otrok vsakemu ptiču reče vrabec.

Nemci že tudi v svojih mislih hodijo po mostu iz Berlina v Trst, po mostu, ki je sezidan iz trdnih in potrpežljivih mostnic — slovanskih narodov.

Tak je položaj: Nemci kličejo Viljema, Madžari pa vruga nad nas, kdo bi se veroval, da bi nam dali svobodo? Kako tedaj?

Svobodo so nam ukradli. Opozorjeni so že bili da naj nam jo vrnejo. Niso hoteli. Dobro. Tožili smo jih pred celo avstrijsko domovino, pred celim svetom v naši deklaraciji, naj nam vrnejo, kar so nam bili ukradli. Odpuščamo jim, siromakom, vse procente, ki bi nam jih še morali izplačati. A ljudje, „ki se bojujejo le Boga“, sicer nikogar, nam ne vrnejo naše svobode.

Mi smo poštene ljudje, zato potrpežljivo čakamo, kdaj izreče naša vlada našo pravdo. Zdaj je še le pripoznala, da je neka tatvina pri vsem tem, recimo v vrednosti enega milijona. V svoji salomonski modrosti je do zdaj še skromna, približno tri groše za tobak naj bi nam vrnil. Mi se pa lepo zahvalimo za toliko prijaznost in upamo, da se mogoče še kaj pospeje v svoji modrosti. In cela zadeva pride pred svetovno poroto — pred svetovni mirovni kongres!! Mi namreč hočemo na vsak način našo pravdo!

Pa nikar ne mislite, da naša stara pravda nima zagovornikov! Mi sami smo in tudi moramo biti njen prvi in najboljši zagovornik. Strniti se moramo vsi v eno močno, nepremagljivo armado, da bo zabiteva naš vseh — naša pravda!

A tudi med našimi nasprotniki vstajajo zagovorniki naše pravde. Ti nikakor ne zagovarjajo nas le zaradi nas, temveč, ker so spoznali, da je naša pravda tudi zapisana!

Tako je! Naša pravda je zapisana, ne le na slovanskem papirju ali pergamentu avstrijskih zakonov, pač pa v srce vsakega človeka jo je s krvjo zapisal naš Stvarnik z besedo: **Pravica**. Pravica vsem

la. Na potu proti kolodvorskem poslopju sem dobil dva tako močna udarca po glavi, da sem skoro omedlel. Zlatar pa je dejal samo: Naprej!

Na Pragerskem je bila množica že obveščena. Čakala me je v družbi s pijanimi vojaki. Vse je kričalo: Ustrelite ga! Prebodite ga z bajonetom! Tolkli so me zopet po glavi. V Gradec smo dospeli drugi dan ob 10. uri zvečer. Tu so me ravnotako dejansko napadli, ko sem bil na vozu. V garnizijskem zaporu nas je bilo v eni sobi 24 oseb. Jetnišničar Fürst nas je pozdravljajl zjutraj in zvečer z besedami: Vi srbske svinje, psi, veleizdajalci, kraljevi morilci! Vi črni lopovi! — Bil sem 19 dni v zaporu in nisem bil niti zaslišan, niti me niso peljali pred sodnika. Potem so me izpustili, ne da bi bil izvedel, zakaj sem bil aretiran, kdo me je ovdal, kdo je ukazal orožnikom, da me aretirajo itd. Vkljenjen sem bil nad 13 ur. Ko sem prosil za olajšanje, ker se mi je kri zasedala na roki, mi je odgovoril orožnik: To ni tako težko . . .

Takih patrov Zirovnikov je bilo tisto leto vse polno na Štajerskem in Koroškem. Slovensko ljudstvo ne bo nikdar pozabilo tistih, ki so povzročili in vprizorili ta vnebovpijoča preganjanja. Plačilo pride gotovo!

— tako kliče glas vesti, katerega je dal Bog v nas! (Le na Nemce je menda pozabil, ker tega glasu ne poznajo, ali pa so oglušeli vsled zmagujočih topov.) Ta glas pa se ne da zatreči, ta glas bo pričal za nas, pa naj se vsa Germanija in celi pekeli z njo postavi proti nam. Tako stoji naša pravda!

Kje ste zdaj vi vsi trepetajoči, ki se niste začeli boja za našo pravdo, kje ste, kateri ste že obupani preklicali svoje pravo pričevanje? Ali ste se v črno zemljo skrili? Zemlja pod svobodnim solncem bo vas izmetala iz sebe. Ali pa ste se k našim sovražnikom naklonili? Le — z njimi boste prisiljeni, pričati za našo pravdo! A — kaj bi govorili o nekaterih zajetih, ko pa smo drugi kakor levi!

Mi se zavedamo, da je zdaj naš dan, ko zbiramo pričevanja — izjave za našo staro pravdo. Bliza se dan, ko bomo dobili svojo pravdo, za katero hočemo stati trdno in neomajno do zmage!

Mi smo svoje svobode kovači!

Velikonočni pozdrav slovenskim junakom.

„Slov. Gospodar“ je dobil te dni od naših hrabrih junakov na fronti in vrlih črnovojnkov v zaledju tako veliko število navdušenih in pristranih velikonočnih pozdravov, da je uredništvu nemogoče vse te pozdrave in vigradne čestitke spraviti v list. Napolnili bi s temi pozdravnimi dopisi lahko kar tri cele številke „Slov. Gospodarja“. Da pa ne izostane drugo nujno gradivo in novice, nam pri najboljši volji ni bilo mogoče objaviti teh pozdravov. Prosimo naše vrle može in mladeniče-vojake, da nam oprostijo. „Slov. Gospodar“ je našim junakom vedno na razpolago. Junaki Slovenci vseh polkov, vseh oddelkov! Veselimo se Vaših junaških činov, radujemo se Vaše narodne zavesti, naše srce vsklije radosti, ko vidimo, da Vi niste samo neustrašeni branitelji naše ljube Avstrije, temveč da se tako živo zanimate za našo narodno prubodo, da stojite vsi kot en mož za našo osamosvojitve, za našo svobodo, za našo milo Jugoslavijo. Slava in hvala Vam, junaki slovenski!

Že četrto Velikonoč obhajate na bojišču. Velike so Vaše žrtve. V blatnih strelskih jarkih boste obhajali Velikonoč. Nepopisno je trpljenje, nepopisno so težave, ki jih morate prenašati. Grenka je Vaša velikonočna pisnanka. Mi vsi to dobro vemo in čutimo z Vami Vaše neizmerno gorje. Občudujemo Vas! Pozdravljamo Vas! Večina Vas je na bojišču proti Lahom, drugi branite celo Nemčijo proti Francozom in Angležem, tretji ste na vzhodu ali na Balkanu, zopet drugi na morju in mnogi celo v daljni Sveti deželi. In koliko Vas je v zaledju! In vsi ste nam poslali velikonočne pozdrave. Vsi izražate željo, da bi kmalu nastopil ljubi mir in da bi Vi vsi prišli domov k svojim dragim: k svojim ženam, staršem, otrokom, bratom, sestram, nevestam, sosedom, prijateljem in znancem . . .

Dragi! Prišel bo ta veseli trenutek. In upamo, da ko se vrnete, bo naša slovenska domovina že osvojenjena, prosta, samostojna. Vi junaki slovenski, ste si to gotovo zaslužili. Ko Vam vračamo pozdrave, Vam kličemo: Živeli junaki slovenski! Pridite skoro v našo Jugoslavijo med svoje drage! Ona Vas pozdravlja, ona Vas proslavlja, ona Vas čaka in pravi kot dobra mati: Bodite pozdravljeni, najboljši sinovi moji, pridite v moje naročje! Imam pripravljeno za Vas sladko pisanko svobode, zadovoljnosti in blagostanja!

Pozdravljeni!

Jugoslovanska žena.

Ti si jugoslovanska žena. Resnično, ponosna moraš biti, da si Jugoslovanka! Zakaj, velik in mogočen je Tvoj jugoslovanski narod, kateremu pripadaš. Na milijone ljudi govori Tvoj slovenski jezik, ki ga najdeš daleč po širnem svetu. Jugoslovanske matere so dale stotisoče najhrabrejših sinov za obrambo domovine. Bodi ponosna, da pripadaš temu ljubemu jugoslovanskemu narodu, ki ga občuduje ves svet. Prava plemenitost in lepota je, ostati zvest svojemu slovanskemu narodu. Skrbi, da bodo Tvoji otroci ostali zvesti Slovani, in bodo vedno spoštovali Tvoj jezik. Uči svoje otroke moliti slovensko in da bodo povsod govorili in pozdravljali v slovenskem jeziku. Naroči svojim otrokom slovensko časopisje in naj pristopajo k slovenskim društvom. Vzgoji svoje otroke v poštene, pobožne, plemenite, odločne Slovence, ki bodo ponosni na Tebe in Tvoj slovanski jezik. Pošiljaj jih le v slovenske šole! Ne pozabi nikdar, da so naši narodni nasprotniki leta 1914 in 1915 na tisoče nedolžnih Slovencev gonili po ječah ter jih opljuvali, topli in sramotili! Jugoslovanska žena, okras svoje sobe in stanovanje s podobami velikih slovenskih mož, ki so s trpljenjem, učeno besedo in lepo pesmijo ter kot poslanci Jugoslovanskega kluba delali za naš slovenski narod in za Jugoslavijo! Ljubi svojo jugoslovansko domovino iz celega svojega srca. Ljubi jo zvesto in udano do svoje smrti; Ko si bila še mladenka, si prepevala slovenske pesmi, skrbi, da bodo tudi Tvoji otroci prepevali lepe slovenske pesmi. Naj pojejo z veseljem in ljubeznivostjo v čast Tvojemu velikemu jugoslovanskemu narodu.

Ljubi svoj jezik! Brani ga kot drag zaklad pred nevarnim tujstvom. Bodi svojega naroda vredna! Nabiraj podpise in podpiši za sebe in za svoje otroke izjave za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in pri vsaki priliki zastavi prijazno, a odločno besedo za dosego naše jugoslovanske države Jugoslavije! Kupuj Ti in naroči svojim otrokom, da bodo podpirali slovenske trgovce in obrtnike in skrbi, da se bo povsod uveljavilo geslo „Svoji k svojim!“ Stori, kar moreš, da koristiš jugoslovanski domovini. Bodi odkritosrčna, zvesta, plemenita, priprosta in ljubeznjiva žena ter odločna Jugoslovanka!

Ti si jugoslovanska žena!

Naše žrtve za domovino.

K ugledni Padovnikovi hiši v Oblakih pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je došlo pred neavno žalostno poročilo, da je sin Anton po zelo mučni bolezni, katero si je nakopal v brambi za cesarja in domovino na italijanskem bojišču dne 11. nov. m. l. v Celovcu mirno v Gospodu zaspal. Bil je v najlepšem cvetu svojega življenja, v 21. letu. Z njim je izgubila okolica pridnega mladeniča, njegovi žalujči starši pa veliko oporo pri njihovem napornem delu.

St. Lovrenc nad Prožinom: Še le letos je došla žalostna vest, da je dne 17. septembra 1916 padel junaške smrti na Doberdolu vrl, marljiv mladenič Karel Kompolšek, p. d. Polakov. Usmrtil ga je zračni pritisk. Polakovi so z njim izgubili skrbnega, delavnega in ljubečega sina, njegovi tovariši pa odkritega, vedno veseliga prijatelja. Ne vemo za Tvoj grob, ljubi naš Karel, daleč od nas počivaš, a Tvoj spomin živi med nami!

Dne 9. marca je v Hočah po dolgotrajni in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal vrl mladenič Janez Mulec v 29. letu svoje starosti. Bil je vojaški orožnik. To službo je opravljal vestno in natančno do svoje smrtno bolezni. Svojo večmesečno bolezen je v dano in potrpežljivo prenašal. Lepo se je na smrt pripravljajl, prejel je večkrat sv. zakramente. Njegov pogreb je bil veličasten. Udeležili so se ga domači orožniki, več drugih vojakov, solarji domače šole z vsemi učitelji in še veliko drugega občinstva. Bodi mu slovenska zemlja lahka! Na svindenje onkraj zvezd!

Dne 9. svečana 1918 je umrl v vojaški bolnišnici v Piseku na Češkem Marko Potočnik, oženjen posestnik v Recenjaku pri Sv. Lovrencu n. Mariborom, in sicer vsled jetike, katero je nalezl na bojni fronti proti Lahom. Zapušča mlado vdovo in enega sinčka. Bil je marljiv in priden mož, ter zvest bralec „Slov. Gospodarja“ še v Piseku. Naj Ti bo lahka zemljica češka!

Sv. Lenart nad Laškimi. Zalost je pretresla celo vas Velke gore, zlasti pa Gradišnikovo Lišo, ko je došla vest, da je ljubi Tonček, se le 20 let star, daroval svoje mlado življenje dne 15. sept. 1917 na oltarju domovine. Naš cvet, naša nada je bil darovan, presajen med junaške cvetke na vrt naše teške domovine. „Ne bo rezan kamen Ti na grobu stal, Pod napisom zlatim tudi ne boš spal“, a v srcu hvaležnega naroda boš lesketal kot zvezdica milega slovenskega naroda, ki mu vzhaja zlata zora proste bodočnosti.

Zalostno naznanilo je dobila Krajučeva, p. d. Špilerjeva družina na Ščavnici, župnije Sv. Ana v Slov. gor. Dne 14. januarja t. l. je umrl na italijanskem bojišču njih edini sin in brat Franc, ki bi naj bil opora svojim že onemoglim staršem, o sobite že 75 let staremu očetu. Zalet je bil v spanju v glavo in se ni ganil več. Bil je še komaj 19 let star. Bil je vrl mladenič in edini sin svoje ljubeče matere.

Na italijanski fronti je v 11. soški bitki dne 3. avgusta ob 8. uri zjutraj na Sv. Gori pri Gorici padel od sovražne granate zalet Tomaž Prosenjak iz Strezetine pri Ormožu, star še le 24 let. Bil je vrl mladenič in edini sin svoje ljubeče matere.

Dne 14. decembra 1917 je od krogle v prsa zalet izdihnil svojo dušo vrl mož desetnik Jožef Miklavžina iz Šoštanja. Na italijanskem bojišču se je že dalje časa bojeval, kjer je tudi našel svojo junaško smrt. Za svoje junaške čine je bil odlikovan z hrabrostno svetinjo I. razreda in z bronasto svetinjo. Zapušča ženo in tri male otročiče. Prijatelji, ohranite mu blag blag spomin in spominajte se ga v molitvi!

Od 8. g. vojnega kurata smo prejeli žalostno vest, da pridnega in poštenega moža Jožefa Segulca od Sv. Tomaža pri Ormožu ni več med živimi. Daroval je svoje življenje dne 14. nov. 1917 na italijanskem bojišču, star 31 let. Zapustil je žalostno ženo in malo hčerke. Tudi njegov brat Franc, ki je bil oženjen na domu, znani šaljivi muzikant, se je izgubil na laškem bojišču že leta 1916. Zapušča ženo in dva mala otroka.

Zalostno novice so dobili Lajhovi v Grlicah pri Mali Nedelji. Padel je druga sin Franc, zalet od italijanske granate. Brat Jakob počiva v Galiciji že od 10. oktobra 1914. Počojni Franc je bil priden, pošten in blag mladenič.